

Наталія Іванова,

канд. іст. наук, заввідділу,

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНО-ПРАВОВИХ ОРІЄНТАЦІЙ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

У статті розглянуто чинники впливу на формування ціннісно-правових орієнтацій у сучасному українському суспільстві, особливості національної правосвідомості та правового менталітету. Акцентовано увагу на ролі інформаційних структур, зокрема соціальних медіа та наукового середовища в процесі формування позитивних моделей та стереотипів щодо права.

Ключові слова: правосвідомість, правовий менталітет, суспільна свідомість, інформаційний ресурс, інформаційні комунікаційні технології.

Створення сприятливого соціально-правового та інформаційного середовища в сучасних умовах є процесами взаємопов'язаними та взаємозалежними. Характер інформаційного впливу в період суспільних перетворень та державотворення в багатьох аспектах відбивається на формуванні ціннісних установок як окремої особи, так і суспільства загалом.

Актуальність обраної теми обумовлена динамічністю суспільно-політичних процесів, що відбуваються на тлі соціально-економічної кризи та позначаються на специфічному ставленні до правових явищ суспільного життя. Враховуючи системоутворювальний фактор впливу інформації та нових комунікаційних механізмів на формування ціннісно-правових орієнтацій, розгляд проблем поведінкового фону в українському суспільстві має важливе значення в процесі дослідження розвитку сфери інформаційно-правового обслуговування.

Досліджуючи зазначену проблему, варто звернутися до ролі правосвідомості, як ключового елемента правової культури, та правового менталітету в сучасному українському суспільстві. Цих питань у своїх працях торкалися С. Максимов [13], В. Павловська-Кравчук [16], Ю. Козенко [11], Л. Бойко [1] та інші вітчизняні та зарубіжні вчені.

Новітній етап становлення українського суспільства характеризується певним відторгненням, властивим такому явищу як правосвідомість, наступності, тобто переданню з покоління в покоління погляду на право. Пройшовши різні періоди свого розвитку за роки незалежності, сьогодні наявно спостерігається неспроможність, у першу чергу з боку держави, як одного з інститутів політичної влади, наявно продемонструвати реальне слідування задекларованому євроінтеграційному процесу в контексті прийняття та реалізації цінностей, тобто норм життєдіяльності людини, суспільства й держави притаманних розвинутим країнам західної демократії. У результаті руйнування традиційних підвалин і цінностей життя, соціального розшарування суспільства, розчарування в реформах, відсутності довіри до владних інститутів відбувається певна деформація суспільної правової свідомості, тобто ставлення до законності, правосуддя та уявлення про правомірну та неправомірну поведінку.

Це, у свою чергу, здійснює безпосередній вплив на регулювання суспільних відносин, яке забезпечує, в ідеалі, при високому рівні суспільної правової свідомості, верховенство права, а в нинішній ситуації в Україні, правовий негативізм, спричинений суб'єктивним політико-правовим досвідом. «Правовий негативізм (радикалізм), тобто усвідомлене ігнорування вимог закону, виявляється в скептичному ставленні до права, навіть до повної невіри в його спроможності. У межах цієї форми правового нігілізму формується не лише неприязнь відносно чинної системи права, а й у цілому під сумнів ставиться спроможність правової регламентації суспільних відносин.

Правовий негативізм може виражатися в завуальованій формі або мати яскраво виражений, відкрито-агресивний характер. У кожному окремому випадку має своє обґрунтування: політичні міркування, небажання брати на себе відповідальність, самовпевненість, упевненість у власній безкарності тощо» [9, с. 110].

Усе вищезазначене цілком притаманне сьогоденню, коли створюється замкнуте коло між неповагою та невиконанням закону з боку суспільства, що є ознакою безсилля влади, та слабкою правовою захищеністю кожної окремої людини, що і підриває віру в закон. Тобто порушується один з головних принципів функціонування правової держави і утвердження верховенства права – «принцип правової безпеки і захисту довіри громадянина до надійності свого правового становища. Він має бути впевне-

ним, що його правове становище залишатиметься стабільним і в майбутньому не погіршуватиметься. Саме на це спрямований принцип «закон зворотної сили не має» (*lex ad praeterian non valet*), який був сформульований ще давньоримськими юристами на протидію сваволі законодавця, який надавав зворотної сили законам, що погіршували становище людей, карали їх за дії, які на час вчинення визнавалися законними. Мета цього принципу – поставити заслін ущемленню прав і свобод людини з боку влади. Така його спрямованість робить названий принцип важливою гарантією безпеки людини, її довіри до держави [12].

Тут варто враховувати і особливості правового менталітету, який, як зауважує О. Волошенюк, забарвлює правосвідомість у консервативні кольори. На його думку, «цей факт важливо враховувати при проведенні різного роду соціальних реформ, які можуть гальмуватися внаслідок зіткнення з глибинними цінностями населення держави. Коригування складових правосвідомості відбувається повільно, динаміка залежить від потужності та привабливості нових ідей порівняно з традиціями та стереотипами, що сформувалися в надрах суспільної свідомості» [2, с. 46].

Погоджуючись із думкою автора, також треба звернути увагу на те, що наше суспільство, тривалий час перебуваючи під хаотичним впливом на систему суспільних, ідеологічних та політичних установок, на даний момент не має чітко сформованих і направлених нових смислів, а отже, зміна цих установок відбувається найчастіше за рахунок послаблення або посилення старих. Обидва ці процеси відбуваються в тих чи інших різномірних групах, пов'язаних одна з одною, проте таких, що можуть перебувати в стані конфлікту, які в сукупності становлять українське суспільство.

У своєму дослідженні В. Павловська-Кравчук вичерпно розкриває ментальні характеристики, притаманні українській національній правосвідомості. «До головних особливостей українського правового менталітету належать: індивідуалізм та відповідність ліберальним цінностям; амбівалентним стосовно ідеї права; недбале і негативне ставлення до права і закону, яке одночасно поєднується з правовим ідеалізмом; етатизм; транзитивність, що виявляється у стані “ревізії” юридичних цінностей, норм, інститутів; ірраціональність, алогічність, імпульсивність, наївна ідеалістичність, терпимість, прагнення до справедливості

і тісний зв'язок із релігійними цінностями; еклектичність уявлень, ідеологічна сумбурність, непостійність і непослідовність поглядів» [16].

Беручи до уваги все вищевикладене, зрозуміло, що вимогою часу є вироблення моделі поступового подолання теперішнього стану речей, що передбачатиме соціальні гарантії руху на шляху до правової держави. Одним з важливих інструментів у цьому напрямі є налагодження ефективних принципів взаємодії інформаційних структур та суспільства, оскільки інформаційний фактор відіграє провідну роль у правовому просторі.

Роль інформації в соціокультурних процесах, що відбуваються в державі, формуванні в Україні інформаційного та громадянського суспільства у своїх працях досліджували О. Онищенко [15], В. Горючий [4], О. Данільян [5], Ю. Половинчак [17], Г. Клімова [10] та ін.

У суспільстві спостерігаються потреба та пошук певного морального компасу для забезпечення формування нового суспільного договору, досягнення консенсусу між усіма його сторонами в державі, розвитку нових ідей. «В умовах політичної та економічної кризи та одночасно перебуваючи в процесі розбудови правової держави, існує потреба у налагодженні ефективного й неупередженого інформаційно-аналітичного супроводу суспільно-політичних процесів, оскільки громадянське суспільство не може існувати без об'єктивної інформації в поєднанні з відкритим обміном думками» [7].

Важливе значення в цьому контексті мають соціальні медіа, що стали інструментом і центром комунікації. Формування ціннісно-правових установок в українському суспільстві нерозривно пов'язані та певним чином залежні від політичного процесу. «В Україні політика і право, на жаль, дуже щільно взаємодіють, а часто-густо політика визначає право, що є неприпустимим для демократичної країни. Тому, можна зробити висновок, що і політична, і правова свідомість українських громадян вражена ціннісною дезорієнтацією та відсутністю ідеалів. А саме прагнення, устремління, ідеали та настанови формують імперативне тло правосвідомості будь-якого соціуму й передаються в комунікативних актах міжсуб'єктної взаємодії» [8, с. 99]. Враховуючи ці фактори, розумілим стає срімке зростання ролі соціальних медіа в політико-правовій реальності сьогодення. «Політико-комунікаційні технології побудови громадянського суспільства в умовах глобальної інформаційно-

комунікаційної революції зазнають істотної трансформації і створюють нові виклики для законодавчої, виконавчої та судової влади в державі, які можуть бути серйозно дестабілізованими у разі, якщо вони не реагуюватимуть своєчасно на виклики інформаційно-комунікаційної революції, якщо вони не шукатимуть активних форм діалогу з громадянським суспільством» [15].

Таким чином, соціальні медіа, як достатньо молодий інститут комунікативної взаємодії громадян, уже значно розширили можливості саморегуляції суспільства та можуть ситуативно ставати джерелом його еволюції та пріоритетів дії.

Проте ваги в цьому процесі набувають інформаційні структури, що мають ресурс фахового моделювання смислового поля спілкування та в нинішніх умовах спрямовують зусилля на широке висвітлення незаангажованої експертної думки, яка сьогодні здебільшого відкрита для обмеженого кола користувачів інформації через недостатню ефективність використовуваних цією спільнотою комунікаційних каналів, щодо тих чи інших суспільно значущих подій і процесів та спонукаючи до певного типу поведінки. Інтегрування в масову свідомість орієнтирів у виборі цінностей, формулювання шляхів та позитивних перспектив вдосконалення основ життєдіяльності держави та суспільства, на базі ефективного використання норм і цінностей, стимулюють формування соціально активної позиції громадськості та правової самоідентифікації. Тобто експертне середовище здатне не лише створювати громадську думку з політико-правових питань та формулювати правові запити, а й стимулювати принаймні частину соціальної спільноти бажати бути належним або визначати свою належність до соціальної групи актуального правового розвитку, що сповідує повагу до закону, відкритість, толерантність, сприйняття чужого вибору та провокує усвідомлення цінності права. Тобто, в умовах тотальної недовіри до влади, вагомим чинником, здатним вплинути на формування позитивних ціннісно-правових орієнтацій, є знання, кваліфікація та авторитет трансляторів політико-правового дискурсу в інформаційному просторі. «Використовуючи ефективні механізми впливу на правову свідомість, можна забезпечити позитивні зміни в інших складниках правової реальності, що за законами системності призведе до якісних змін у системі в цілому. Тому цілком природно, що трансформації ідеологічних уявлень про значення

й роль права у конкретній державі будуть відбиватися як у самій сутності правових приписів, так і на рівні юридичної техніки» [14, с. 123].

На цьому шляху важливим питанням є проведення незалежної інформаційної політики, де вагоме значення залишається за науковими установами, що користуються стабільним рівнем довіри та пропонують вироблення системи об'єктивно-істинного знання про соціальну дійсність та задають систему координат соціально-гуманітарного спрямування, надаючи позитивний імпульс всім формам суспільної свідомості і практичної діяльності. У науковому середовищі відбувається критичне осмислення кризових явищ сучасності та їх відбитку на формуванні соціального досвіду, розробка важелів впливу на стиль мислення та подолання сталих стереотипів. Закладаючи підґрунтя розвитку потенціалу позитивних ціннісно-правових установок у перехідний період розвитку суспільства, наукове та експертне середовище має якомога ефективніше використовувати не лише свій наявний інформаційний ресурс, а й новітні технології інформаційного виробництва та комунікацій з метою охоплення максимально широкою аудиторії.

Література

1. *Бойко Л. М.* Правовий менталітет у контексті понятійно-категоріального ряду «правова культура – правова свідомість – правовий менталітет» / Л. М. Бойко // Південноукраїнський правничий часопис. – 2006. – № 4. – С. 52–54.

2. *Волошенюк О. В.* Правовий менталітет як складова суспільної правосвідомості / О. В. Волошенюк // Форум права. – 2015. – № 1. – С. 42–47.

3. *Гетьман А. П.* Демократична правосвідомість: комунікативно-дискурсивний підхід [Електронний ресурс] / А. П. Гетьман, О. Г. Данильян // Вісник Національної юридичної академії України ім. Ярослава Мудрого. Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія : зб. наук. пр. – Харків : Право, 2012. – № 3 (13). – С. 3–13. – Режим доступу: <http://dspace.nlu.edu.ua/handle/123456789/1929>. – Назва з екрана.

4. *Горовий В.* Соціокультурні механізми формування ментального імунітету проти зовнішніх маніпуляцій свідомістю населення України: [монографія] / [В. Горовий та ін.] ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2015. – 226 с.

5. *Данильян О. Г.* Інформаційне суспільство: морально-етичний дискурс / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань // Інформація і право. – 2014. – № 1. – С. 16–26.

6. *Дмитрієнко Ю. М.* Становлення і розвиток української правової свідомості: ментальні та ідеологічні права її суб'єктів в аспекті української правової ментальності / Ю. М. Дмитрієнко // Форум права. – 2011. – № 2. – С. 244–252. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index. – Назва з екрана.

7. *Іванова Н.* Інформаційні структури громадянського суспільства в процесі розбудови правової держави [Електронний ресурс] / Н. Іванова // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського : зб. наук. пр. НАН України / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України. – Київ, 2016. – Вип. 43. – С. 47–56. – Режим доступу: <https://goo.gl/ydcDNk>. – Назва з екрана.

8. *Калиновський Ю. Ю.* Інформаційно-комунікативне підґрунтя функціонування та розвитку правосвідомості українського суспільства в сучасних умовах / Ю. Ю. Калиновський // Гуманітарний часопис. – 2007. – № 1. – С. 94–100.

9. *Клімова Г. П.* Правовий нігілізм як форма деформації правосвідомості / Г. П. Клімова // Вісн. Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Сер.: Філософія, філософія права, політологія, соціологія. – 2013. – № 5. – С. 105–112.

10. *Клімова Г. П.* Правове інформування українських громадян засобами масової комунікації [Електронний ресурс] / Г. П. Клімова // Вісн. Нац. ун-ту «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія : зб. наук. пр. – Харків : Право, 2013. – № 1 (15). – С. 198–206. – Режим доступу: http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/2291/1/Klimova_198.pdf. – Назва з екрана.

11. *Козенко Ю.* Правова свідомість людини як аксіологічна сутність її поведінки / Ю. Козенко // Наук. записки ін-ту законодавства Верховної Ради. – 2014. – № 2. – С. 8–12. – Режим доступу: <http://instzak.rada.gov.ua/instzak/doccatalog/document?id=66300>. – Назва з екрана.

12. *Козюбра М. І.* Принципи верховенства права і правової держави: єдність основних вимог [Електронний ресурс] / М. І. Козюбра. – 2007. – Режим доступу: <http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/6->

972/Kozyubra_Pry%60 ncy%60 py%60_verhovenstva.pdf?sequence=1. – Назва з екрана.

13. *Максимов С. И.* Правовая реальность: опыт философского осмысления : монография / С. И. Максимов. – Харьков : Право, 2002. – 328 с.

14. *Михайліна Т.* Системні якості правової реальності та місце в ній правосвідомості / Т. Михайліна // Науково-практичний господарсько-правовий журнал «Підприємництво, господарство і право». – 2017. – № 7. – С. 121–125.

15. *Онищенко О.* Соціальні мережі як чинник розвитку громадянського суспільства / [О. Онищенко, В. Горвий, В. Попик та ін.]; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2013. – 250 с.

16. *Павловська-Кравчук В.* Український правовий менталітет: особливості становлення та розвитку [Електронний ресурс] / В. Павловська-Кравчук // Вісн. акад. прав. наук України. – 2012. – № 2. – С. 277–286. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vapny_2012_2_30. – Назва з екрана.

17. *Половинчак Ю. М.* Сучасне інформаційно-комунікаційне середовище як простір трансформації української національної ідентичності : [монографія] / Ю. М. Половинчак ; Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2016.

18. *Савчин Г. Я.* Визначення поняття «правовий менталітет»: міждисциплінарний підхід / Г. Я. Савчин // Наук. вісн. Львів. держ. ун-ту внутр. справ. – 2009. – № 3. – С. 422–428.

References

1. Boiko, L. M. (2006). Pravovyi mentalitet u konteksti poniatiiino-katehorialnoho riadu «pravova kultura – pravova svidomist – pravovyi mentalitet» [Legal mentality in the context of a conceptual and categorial row «legal culture – legal consciousness – legal mentality»]. *Pivdennoukrainskyi pravnychyi chasopys – South Ukrainian Legal Periodical*, no. 4, pp. 52–54 [in Ukrainian].

2. Volosheniuk, O. V. (2015). Pravovyi mentalitet yak skladova suspilnoi pravovidomosti [Legal mentality as a Part of Public Legal Awareness]. *Forum prava – Law Forum*, no. 1, pp. 42–47 [in Ukrainian].

3. Hetman, A. P. (2012). Demokratychna pravosvidomist: komunikatyvno-dyskursyvnyi pidkhid [Democratic sense of justice: communicative and discursive approach]. *Visnyk Natsionalnoi yurydychnoi akademii Ukrainy im. Yaroslava Mudroho. Serii: Filosofiia, filosofiia prava, politolohiia, sotsiolohiia – Journal of National University «Yaroslav the Wise Law Academy of Ukraine» etc. Series: Philosophy, Philosophy of Law, Political Science, Sociology*, no. 3, pp. 3–13. Retrieved from <http://dspace.nlu.edu.ua/handle/123456789/1929> [in Ukrainian].

4. Gorovyi, V. et. al. (2015). Sotsiokulturni mekhanizmy formuvannia mentalnoho imunitetu proty zovnishnikh manipuliatsii svidomistiu nase-lennia Ukrainy [Sociocultural Factors in Building Ukraine Population Mental Immunity to Foreign Manipulations of Consciousness]. Kyiv [in Ukrainian].

5. Danylian, O. H. (2014). Informatsiine suspilstvo: moralno-etychnyi dyskurs [Information society: moral and ethical discourse]. *Informatsiia i pravo – Information and Law*, no.1, pp.16–26 [in Ukrainian].

6. Dmytrienko, Yu. M. (2011). Stanovlennia i rozvytok ukraïnskoi pravovoi svidomosti: mentalni ta ideolohichni prava yii subiektiv v aspekti ukraïnskoi pravovoi mentalnosti [Formation and development of the Ukrainian legal consciousness: the mental and ideological rights of its subjects in aspect of the Ukrainian legal mentality]. *Forum prava – Law Forum*, no. 2, pp. 244–252. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index [in Ukrainian].

7. Ivanova, N. (2016). Informatsiini struktury hromadianskoho suspilstva v protsesi rozbudovy pravovoi derzhavy [Informational Structures of Civil Society in the Process of Building the Law-Governed State]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteki Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*, issue 43, pp. 47–56. Retrieved from <https://goo.gl/ydcDNk> [in Ukrainian].

8. Kalynovskiy, Yu. Yu. (2007). Informatsiino-komunikatyvne pidgruntia funktsionuvannia ta rozvytku pravosvidomosti ukraïnskoho suspilstva v suchasnykh umovakh [Information and communicative bases of functioning and development of sense of justice of the Ukrainian society in modern conditions]. *Humanitarnyi chasopys – Humanitarian Periodical*, no. 1, pp. 94–100 [in Ukrainian].

9. Klimova, H. P. (2013). Pravovyi nihilizm yak forma deformatsii pravosvidomosti [Legal nihilism as form of deformation of sense of justice]. *Visnyk Natsionalnoi yurydychnoi akademii Ukrainy im. Yaroslava Mudroho*.

Seriia: Filosofiia, filosofiia prava, politolohiia, sotsioloziia – Journal of National University «Yaroslav the Wise Law Academy of Ukraine» etc. Series: Philosophy, Philosophy of Law, Political Science, Sociology, no. 5, pp. 105–112 [in Ukrainian].

10. Klimova, H. P. (2013). Pravove informuvannia ukraïnskykh hromadian zasobamy masovoi komunikatsii [Legal informing the Ukrainian citizens by mass media]. *Visnyk Natsionalnoi yurydychnoi akademii Ukrainy im. Yaroslava Mudroho. Seriia: Filosofiia, filosofiia prava, politolohiia, sotsioloziia – Journal of National University «Yaroslav the Wise Law Academy of Ukraine» etc. Series: Philosophy, Philosophy of Law, Political Science, Sociology*, no. 1 (15), pp. 198–206. Retrieved from http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/2291/1/Klimova_198.pdf [in Ukrainian].

11. Kozenko, Yu. (2014). Pravova svidomist liudyny yak aksiolohichna sutnist yii povedinky [Legal consciousness of the person as axiological entity of his behavior]. *Naukovi zapysky instytutu zakonodavstva Verkhovnoi Rady – Scientific Notes of Institute of the Legislation of the Verkhovna Rada*, no. 2, pp.8–12. Retrieved from <http://instzak.rada.gov.ua/instzak/doccatalog/document?id=66300> [in Ukrainian].

12. Koziubra, M. I. (2007). Pryntsypy verkhovenstva prava i pravovoi derzhavy: yednist osnovnykh vymoh [Principles of the rule of law and constitutional state: unity of the main requirements]. Retrieved from http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/6972/Kozyubra_Pry%60ncy%60py%60verhovenstva.pdf?sequence=1 [in Ukrainian].

13. Maksimov, S. I. (2002). Pravovaia realnost: opyt filosofskogo osmysleniia [Legal reality: experience of philosophical judgment]. Kharkiv [in Russian].

14. Mikhailina, T. (2017). Systemni yakosti pravovoi realnosti ta mistse v nii pravosvidomosti [System qualities of legal reality and the place of sense of justice in it]. *Naukovo-praktychnyi hospodarsko-pravovyi zhurnal «Pidpriemnytstvo, hospodarstvo i pravo» – Scientific and Practical Economic Law Journal «Entrepreneurship, Economy and Law»*, no. 7, pp.121–125 [in Ukrainian].

15. Onyshchenko, O. et. al. (2013). Sotsialni merezhi yak chynnyk rozvytku hromadianskoho suspilstva [Social networks as factor of development of civil society]. Kyiv [in Ukrainian].

16. Pavlovska-Kravchuk, V. (2012). Ukraïnskyi pravovyi mentalitet:

osoblyvosti stanovlennia ta rozvytku [Ukrainian legal mentality: features of formation and development]. *Visnyk akademii pravovykh nauk Ukrainy – Bulletin of Academy of Legal Sciences of Ukraine*, no. 2, pp. 277–286 [in Ukrainian].

17. Polovynchak, Yu. M. (2016). Suchasne informatsiino-komunikatsiine seredovyshche yak prostir transformatsii ukrainskoi natsionalnoi identychnosti [Modern information and communication environment as space of transformation of the Ukrainian national identity]. Kyiv [in Ukrainian].

18. Savchyn, H. Ya. (2009). Vyznachennia poniattia «pravovy mentalitet»: mizhdystyplinaryni pidkhid [Definition of the concept «legal mentality»: cross-disciplinary approach]. *Naukovyi visnyk Lvivskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav – Scientific Bulletin of the Lviv State University of Internal Affairs*, no. 3, pp. 422–428 [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 30.11.2017.

Natalia Ivanova,

Cand. Sci. (Historical), Head of Department,

V. I. Vernadsky National Library of Ukraine

Problems of Legally Oriented Values' Formation in Modern Conditions

The article deals with factors that influence the formation of legally oriented values orientations in modern Ukrainian society, peculiarities of national legal consciousness and legal mentality. It is emphasized that informational structures, in particular social media and the scientific environment, can effectively impact formation of positive models and stereotypes about the law.

The interrelation between formation of a favorable socio-legal and informational environments is noted. The problems of behavioral background in the Ukrainian society are considered, which is important to understand the progress in the field of legal informational activity. It is emphasized that while there is a total mistrust to the authorities, members of political and legal discourse in the information space can influence the formation of positive legally oriented values orientations because of their knowledge, qualification and authority.

Keywords: legal consciousness, legal mentality, public consciousness, information resource, information communication technologies.